

Kortárs művészet a társadalomban workshop

Helyszín: Neon Galéria

Időpont: 2022. március 18. 14.30.

Résztevő: Tóth Árpád galériatulajdonos

A budapesti Neon Galériát Tóth Árpád alapította 2009. novemberében. A Nagymező utca egy második emeleti lakásában nyílt meg fiatal festőművészek csoportok kiállításával, itt működik azóta is. A galéria különböző korosztályokat átfogó művészkörének fókuszában egyik oldalról az érzékibb, spirituálisabb vonalat képviselő fiatal illetve középgenerációs festők állnak, akiknek korábbi és újabb munkáit egyéni, illetve közös vonások alapján összeállított csoportos kiállításokon mutatja be. A másik hangsúlyos terület a 70-es, 80-as években induló, sok esetben nemzetközileg is elismert, a magyar művészet történetében jelentős helyet elfoglaló művészek képviselője. Különös tekintettel a neoavantgárd konceptuális, kísérletező művészetére, vagy azt követő generáció, többek között a Rózsa presszó köréhez tartozó képzőművészek eddig kevésbé ismert vagy be nem mutatott műveire, műcsoportjaira. A galéria nagy hangsúlyt fektet ezen alkotók életművének feldolgozására és bemutatására, könyvek, monográfiák kiadására.

Könyvek, monográfiák:

Farkas Viola: Farkas Zsófi

Barakonyi Zsombor: Manual Focus

Zombori Mónika: Bernáth/Y Sándor

Bernát András: Variációk háromszög kompozícióra

NEOROSE - Alfejezetek a magyar konceptuális művészet első fejezetéből

Szombathy Bálint: Bada Dada - Képversek és kollázsok

Zsikla Mónika: Káldi Katalin - Szabály

Képtaktikák - A Makói Grafikai Művésztelep 1977-1990

Károlyi Zsigmond: Horizontálisdiagonálisvertikális

Palotai Gábor: Munkák 1976-1980

Hemrik László: Ötvös Zoltán

Hajdu István: Károlyi Zsigmond realizmusa 1985-1987

Hajdu István: Lebegve a határon - Bernát András fotómunkái 1978-1983

Contempo Auctionsról Tóth Árpád beszél:

A [Contempo Auctions decemberi árverésével](#) nemcsak egy új szereplő, hanem egy új műfaj és új koncepció az árverési piacon. A konceptuális művészetre, mint alaptémára, a másodlagos piacról választott kínálattal egy újgenerációs gyűjtőréteget szólít meg. Másrészt figyelemmel van a művészek megbecsülésére is azért, hogy nem az egyébként sem eladható munkákat próbálja rátolni a közönségre. A sikeres aukció emellett arra mutatott rá, hogy kereslet van a neoavantgárd időszak műveire. A Neon egy ideje benne van már a hetvenes-nyolcvanas évek újrafelfedezésében, de az aukciós tevékenység hangsúlyozottan nem a Neon brandje alatt fut.

2001-ben kezdtem a Blitz Galéria második kortárs árverésén, aztán a MEO-ban is rendeztünk több aukciót, valamint zártkörű árveréseket a Kossuth Lajos utcában. Természetesen voltak tanulságok, csak hogy azóta nagyon megváltozott a piac. Más dolgokat keresnek, áthelyeződtek a súlypontok. Olyan műtárgyakat, korszakokat, műfajokat lehet most elérvezetni, amelyekről akkor még elképzelhetetlen lett volna, hogy van irántuk érdeklődés. Kováts Lajos és a többi szereplő a klasszikus piacból lépett a kortárs felé, ezért nyilván klasszikusabb dolgok, jellemzően olaj-vászon képek szerepelnek az árverésein. Az utóbbi időkben viszont azt láttam, hogy vannak olyan műtárgytípusok, amelyek egyáltalán nem jelennek meg a műtárgyak aukciós forgatagában, de lenne rájuk érdeklődés. Ha egy-egy fölbukkan a kisebb aukciós házakban vagy az online felületeken, el is kel, még hozzá korrekt áron. Az internet jóvoltából ma már mindenki figyeli a létező összes felületet, követi a piacot, és ha bárhol, akár a világ végén felbukkan valami izgalmas dolog, arra rámennek. Nagyházinál decemberben például indult Baranyay András – és Maurer Dóra-munka, és el is ment jól. Régen a vevők a saját, kiválasztott aukciós házaik kínálatát nézték. Ma már szórta a piac. Érettebb lett a kortárs piac, több a vásárlásaiban specializált, tudatosabb érdeklődő, aki tudja, hogy mit keres. Ma már abból nem nagyon lehet üzletet csinálni, hogy valaki például Párizsban, árverésen megtalál egy képet, hazahozza és meggazdagodik belőle. Ma már bárki számára elérhető és el is érik az interneten keresztül, és ez új műgyűjtési magatartásokat, műkereskedői attitűdöket kíván meg. Felértékelődtek azok a műtárgyak, amelyek kuriózumnak számítanak, nehezebben érhetők el, vagy egy olyan korszak darabjai, amely eddig kevésbé volt fókuszban. Nekem az adta a lökést, hogy láttam, van kereslet, vannak licitek az eddig nem tipikusan aukciós műfajokra is. Ezért is gondoltam, hogy első alkalommal olyasmivel kezdek, ami egy új piac meglétének a bizonyítéka, vagy legalább a próbája lehet. Egyértelműen van, sokan keresik. Ezek a művek ilyen-olyan módon szétszóródtak annak idején, és vannak, akik szerencsére meg is őrizték őket. Nem zárkozom el attól, hogy művészekről is fogadjak be anyagot, de elsősorban nem ez a cél. Tapasztalataim szerint azokra a művekre, amelyek hozzáférhetők és bármikor megvásárolhatók műteremből, abszolút nincs kereslet az árveréseken. Ha rendezek a galériámban egy kiállítást és a falról nem tudom eladni a képet, miért tenném árverésre? Felelősséggel tartozom a művészeknek és tiszteletben kell tartani az évtizedek alatt kemény munkával elért árakat. Sok kereskedő azt gondolta, hogy az árverés közönsége más, körbetrombitálták a művészeket, hogy mindenki hozzon munkákat. Ebbe azonban sok olyasmi is beleesett, amit nem tudtak korábban eladni, így az árverésen sem különösebben érdekes. Annak az egy-két kiemelkedő műnek persze jó ára volt, szerencsés esetben, de a többi az egészet rombolta. Az volt számomra a korábbi aukciós piac konklúziója, hogy annak van értelme, ami különleges és keresett. Ha az ember nem ilyet rak be, akkor nem segíti a piacot.

Különbséget kell tenni a galériás és a műtermi, illetve az aukciós értékesítés között. Másról szólnak: az előbbieken lehet válogatni, az árverésen azt kapja az ember, ami ott van. Tudni kell, hogy bizonyos műfajok árát nem lehet egyértelműen belőni. Mit ér egy konceptuális fotó? Mihez árazunk? Éppen ezért – ahogy pár napja hallottam egy gyűjtőtől –, normális belátással, de bármennyit elkérhetnek érte, hiszen aki tudja, miről van szó, az úgyis megveszi. Az árak növekedésére még bőven van terület. Példaként a cseh vagy lengyel piacot tudnám említeni, ahol ebben a műfajban már jóval magasabb áron forognak a munkák.

A galériának megvan a helye a színtéren, hagyományos galériás működéssel: kiállításokat rendez, könyveket ad ki, kutatásokat finanszíroz és folytat. Ebbe nem akartam belevonni még

egy plusz üzletágot, ez egy másik projekt. A galériás értékesítésnek megvannak a maga előnyei, a kiállításokon lehet válogatni, vásárolni. Egyben lehet látni valamit, egy életművet, annak egy korszakát, míg az árverésen művészenként egy-két tétel kerül be.

Kurátori munka, koncepció

Hasznos tud lenni, ha van valamilyen kontextus egy árverésen. Nem olyan, mintha összefújta volna a szél az éppen szabad, eladó munkákat. Arra gondoltam, hogy ha már új aukciós ház, akkor az legyen olyan, amilyen még nem volt. Így olyan műveket is be lehet kapcsolni, amelyek egy korszak, vagy éppen egy koncepció, régió kontextusában válnak érdekessé. A művek egymást erősítik, és az egymáshoz való kapcsolódás hozzáadott értéket jelent. Az külön izgalmas lehet, hogy egy teljesen még nem feltárt korszaknak a még el nem ismert, vagy kevésbé fókuszba állított művészeit és munkáit is láthatjuk itt. Egy árverés ebben segítheti a művészettörténet munkáját, hiszen csak a művek számítanak viszonyítási pontnak. És talán a közönség is komolyan veszi azt az árverezőt, aki olyan anyagot állít össze, amely mögött jól látható szellemi teljesítmény van. Ráadásul azt látom, hogy szélesedik a kánon, újabb művészek érkeznek be azok mellé, akik évtizedekig reprezentálták az adott korszak művészetét. Újabb életművek kerülnek elő, át- és felértékelődnek. A kereskedelmi galériáknak ebben mostanában kiemelten fontos szerepük van és nagyon jól is csinálják. Azt remélem, hogy a rendszeres árverésekkel a Contempo is hozzá tud járulni ehhez a munkához.

Üzletileg egyedül vagyok ebben a projektben annyiban viszont nem, hogy az egyes területekhez, a számítógépes dolgokban vagy az adminisztrációban vannak segítőtársaim. Az árverést Winkler Nóra vezette, az arcukat pedig Palotai Gábornak köszönhetjük. A mérleg ugyan pozitív lett, de a Contempo Auctions egy friss projekt, meg kell küzdenie az életben maradásért. Szeretnénk az új kihívásokhoz igazodni, és elsősorban ahhoz, hogy egy árverésre a keresletet az ott szereplő munkák minősége tudja megadni. Nyomtatott katalógus most nem készült, de szerintem a dokumentáláson kívül már nem is nagyon van funkciója a print katalógusnak. Az interneten minden sokkal könnyebben elérhető. Talán ennek köszönhető, hogy például a szlovák tételeinkre is volt jelentkező Szlovákiából. Számomra az volt a tanulsága az első árverésnek, hogy beigazolódott a korábbi elképzelésem, miszerint vannak feltáratlan lehetőségek mind a magyar művészet mind a műkereskedelem területén, és a gyakorlat azt mutatta, hogy jól gondoltam. Ilyen szempontból a tevékenység hasonlít a Neon munkájához, hiszen a bizonyos szempontból a feltárásban a galéria is pionír.